

Uchwała nr 178/25
Sejmiku Województwa Mazowieckiego
z dnia 19 listopada 2025 r.

**w sprawie „Rocznego programu współpracy Województwa Mazowieckiego
z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy
o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2026 rok”**

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2025 r. poz. 581 i 1535) oraz art. 5a ust. 1 i 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2025 r. poz. 1338) – uchwala się, co następuje:

§ 1.

Uchwala się „Roczny program współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2026 rok”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Mazowieckiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Sejmiku
Województwa Mazowieckiego**

Ludwik Rakowski

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 5a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego zobowiązany jest do uchwalenia rocznego programu współpracy po obowiązkowych konsultacjach przeprowadzanych w trybie przewidzianym dla konsultowania z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

Prace nad Programem współpracy na 2026 rok

Prace nad projektem Programu rozpoczęły się 27 czerwca 2025 r. od zaproszenia zainteresowanych podmiotów do zgłaszania propozycji. W odpowiedzi na zaproszenie Mazowiecka Rada Działalności Pożytku Publicznego i 4 organizacje pozarządowe zgłosiło 24 propozycje do Programu. Ich treść oraz informacja o ich uwzględnieniu lub nie, jest częścią niniejszego Uzasadnienia – tabela nr 1.

Projekt Programu został opracowany w Departamencie Organizacji na podstawie propozycji przedstawionych przez właściwe merytorycznie departamenty i kancelarię Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie oraz Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej po analizie uwag zgłoszonych przez organizacje.

W drugim etapie Zarząd skierował projekt Programu do konsultacji. Uwagi można było przekazywać w terminie od 17 października do 2 listopada 2025 r. 3 organizacje pozarządowe zgłosiło 4 propozycje. Ich treść oraz informacja o ich uwzględnieniu lub nie jest częścią niniejszego Uzasadnienia – tabela nr 2.

Projekt Programu został pozytywnie zaopiniowany przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego i Mazowiecką Radę Sportu. W 2026 roku Samorząd Województwa Mazowieckiego planuje zlecać organizacjom pozarządowym realizację priorytetowych zadań publicznych aż w 18 obszarach współpracy. Zaproponowane w Programie rozwiązania z całą pewnością sprzyjać będą powstawaniu inicjatyw lokalnych, wsparciu aktywności obywatelskiej mieszkańców Mazowsza, umacnianiu w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę regionalną i lokalną oraz jej tradycję.

Zakres planowanej współpracy finansowej Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi został określony przez Zarząd Województwa Mazowieckiego na posiedzeniach: 14 lipca 2025 r. oraz 2 i 9 września 2025 r. Zgodnie z decyzją Zarządu w 2026 roku łącznie środki na dotacje¹⁾ na umowy roczne na 2026 rok wraz ze środkami na transze umów wieloletnich zawartych w 2023, 2024 i 2025 roku oraz proponowane transze umów wieloletnich, które zostaną zawarte w 2026 roku wynoszą 106 808 216 zł.

¹⁾ Środki z dochodów własnych województwa, środki pochodzące z opłat pobieranych za wydawanie zezwoleń na obrót hurtowy w kraju napojami alkoholowymi o zawartości do 18%, z dotacji celowych z budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego oraz z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Dodatkowo w Programie ujęte zostały zadania wybrane do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego Województwa Mazowieckiego na kwotę 6 789 450 zł.

Po uchwaleniu Programu przez Sejmik Województwa Mazowieckiego zostanie on opublikowany na stronie dialog.mazovia.pl oraz na bip.mazovia.pl, wraz z zestawieniem uwag, propozycji do projektu Programu zgłoszonych w toku konsultacji.

Tabela nr 1

Zestawienie propozycji zgłoszonych na etapie zaproszenia do współtworzenia projektu „Rocznego programu współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2026 rok”

L.p.	Zapis w Programie współpracy na 2025 rok, do którego zgłaszane są sugestie zmiany wraz z nr paragrafu, ustępu, punktu	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia paragrafu, ustępu, punktu) ewentualnie propozycja nowego zapisu w projekcie Programu współpracy na 2026 rok nieistniejącego w Programie współpracy na 2025 rok	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia propozycji
I	II	III	IV	V
Mazowiecka Rada Działalności Pożytku Publicznego				
1.	Priorytetowe zadania publiczne realizowane przez Departament Edukacji Publicznej i Sportu w obszarze „Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie”	Dodać zadanie pn. „ Wspieranie inicjatyw z obszaru edukacji pracowniczej ”	Proponujemy dodanie nowego zadania, które będzie uzupełniać inne obszary edukacyjne, w tym edukację obywatelską, edukację o przedsiębiorczości czy edukację konsumencką. Na terenie województwa mazowieckiego działają organizacje pozarządowe zajmujące się m.in. edukacją pracowniczą, i nie jest to tylko domena działania związków zawodowych. We współczesnym społeczeństwie obok edukacji z zakresu przedsiębiorczości, ważna jest edukacja w zakresie praw pracowniczych młodych ludzi,	Stanowisko Departamentu Edukacji Publicznej i Sportu: Propozycja częściowo uwzględniona. Propozycja dodania nowego zadania pn. „Wspieranie inicjatyw z obszaru edukacji pracowniczej” wpisuje się w zakres zadania konkursowego: „1.Organizacja różnorodnych inicjatyw edukacyjnych: warsztatów, konferencji, seminariów, szkoleń o charakterze edukacyjnym”

			w szczególności tych, którzy uczestniczą w edukacji w szkołach branżowych i zawodowych. Związki zawodowe są jednym z najważniejszych podmiotów życia społeczno-gospodarczego. Jednak w Polsce poziom uzwiązkowienia wynosi jedynie 5,5%, a średni poziom uzwiązkowienia w Unii Europejskiej wynosi 23%, a w krajach skandynawskich wynosi około 70%. Powinniśmy podjąć działania, które będą zwiększać wiedzę i zainteresowanie młodych dołączaniem do związków zawodowych, a także budowaniem pozytywnego wizerunku związków zawodowych na Mazowszu, co nie tylko poprawi sytuację pracowników (oraz młodych na rynku pracy), którzy będą znać przysługujące im prawa, ale także pozwoli dorównać średniej europejskiej. Proponowana kwota: 50 000 PLN.	realizowanego przez Departament w obszarze „Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie”. W opinii Departamentu niezasadne jest dodanie nowego zadania. Szeroki zakres zadania konkursowego nr 1 pozwala na złożenie ofert dotyczących realizacji różnorodnych inicjatyw edukacyjnych, w tym również związanych z edukacją pracowniczą.
2.	Priorytetowe zadania publiczne realizowane przez Departament Edukacji Publicznej i Sportu w obszarze „Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie”	Zwiększenie puli środków z 3 000 000 PLN do 4 000 000 PLN	Konieczne jest tworzenie warunków sprzyjających wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci z mniejszych miejscowości. Bez zwiększenia puli środków to będzie niemożliwe. Średnie wyniki egzaminów 8 klas: Język niemiecki – na Mazowszu – 67%, w Warszawie – 81% Język angielski – na Mazowszu – 73%, w Warszawie – 83% Matematyka – na Mazowszu 55%, w Warszawie 64%. Język polski – na Mazowszu – 67%, w Warszawie – 72% Jeśli nadal chcemy, aby dzieci z reszty województwa odstawały od tych ze stolicy, nie dokładajmy środków.	Stanowisko Departamentu Edukacji Publicznej i Sportu: Propozycja nie została uwzględniona. Departament wystąpi z propozycją zwiększenia puli środków jeśli będzie taka możliwość.

3.	Priorytetowe zadania publiczne realizowane przez Departament Rozwoju Regionalnego i Funduszy Europejskich w obszarze „Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości”	Dodać zadanie pn. „Wspieranie inicjatyw z obszaru edukacji pracowniczej” lub „Wzmocnienie roli regionalnych animatorów związków zawodowych”	W interesie Samorządu Województwa Mazowieckiego powinien być zrównoważony rozwój naszego regionu, który obejmuje nie tylko rozwój przedsiębiorczości, ale także budowanie dobrej jakości dialogu społecznego, który nie jest możliwy bez świadomego udziału wszystkich stron. Takie zadanie powinno znaleźć się w rocznym programie współpracy Samorządu Województwa Mazowieckiego, ponieważ na terenie województwa mazowieckiego działają organizacje pozarządowe zajmujące się m.in. edukacją pracowniczą, i nie jest to tylko domena działania związków zawodowych (np. Fundacja Centrum Organizowania Związków Pracowniczych). We współczesnym społeczeństwie obok edukacji z zakresu przedsiębiorczości, ważna jest edukacja w zakresie praw pracowniczych młodych ludzi, w szczególności tych, którzy uczestniczą w edukacji w szkołach branżowych i zawodowych. Związki zawodowe są jednym z najważniejszych podmiotów życia społeczno-gospodarczego. Jednak w Polsce poziom uzwiązkowienia wynosi jedynie 5,5%, a średni poziom uzwiązkowienia w Unii Europejskiej wynosi 23%, a w krajach skandynawskich wynosi około 70%. Powinniśmy podjąć działania, które będą zwiększać wiedzę i zainteresowanie młodych dołączaniem do związków zawodowych, a także budowaniem pozytywnego wizerunku związków zawodowych na Mazowszu, co nie tylko poprawi sytuację pracowników (oraz młodych na rynku pracy), którzy będą znać	Stanowisko Departamentu Rozwoju Regionalnego i Funduszy Europejskich: Propozycja nie została uwzględniona. W poprzednim roku zgłoszono identyczną propozycję dodania zadania. Departament podtrzymuje swoje stanowisko z tamtego okresu. Organizowane przez Departament konkursy wspierające przedsiębiorczość są przede wszystkim ukierunkowane na realizację celów określonych w Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza. Skupiają się one na wspieraniu procesu przedsiębiorczego odkrywania oraz budowaniu sprawnego ekosystemu wspierania innowacyjności w regionie. Tematyka proponowanego zadania nie odpowiada bezpośrednio celom wskazanej strategii.
----	--	---	--	---

			przystępujące im prawa, ale także pozwoli dorównać średniej europejskiej. Jednocześnie promowanie zaangażowania związkowego przekłada się na zwiększanie zainteresowania angażowaniem się społecznym i podejmowaniem działań wolontariackich (w tym wolontariatem długoterminowym). Jak pokazują badania GUS członkowie związków zawodowych ponad cztery razy częściej angażują się w tę formę aktywności społecznej. Proponowana kwota: 50 000 PLN.	
4.	Priorytetowe zadania publiczne realizowane przez Kancelarię Marszałka w obszarze „Zwiększenie międzyregionalnych, europejskich procesów integracyjnych poprzez udział w innowacyjnych projektach organizacji pozarządowych z terenu województwa mazowieckiego i zagranicznych regionów partnerskich Mazowsza”	140 000 PLN – zwiększenie kwoty do 200 000 PLN oraz maksymalnej wartości projektu do 50 000 PLN	Proponujemy zwiększenie kwoty łącznej w tym obszarze oraz zwiększenie wartości jednego projektu do 50 000 PLN. Maksymalna wartość jednego projektu w wysokości 35 000 PLN jest niezmienna od 2021 roku. W tym czasie inflacja skumulowana wyniosła 43,53%, co oznacza że za kwotę 35 000 zł kupimy dziś tyle co w styczniu 2021 roku za kwotę 24 386 zł. Aby kupić tyle samo towarów, należałoby wydać 50 234 zł. Nie jest więc możliwe realizowanie wysokiej jakości projektów pozwalających zachowywać porównywalne rezultaty jakościowe i ilościowe przy zachowaniu tej samej wartości dotacji.	Stanowisko Kancelarii Marszałka: Propozycja nie została uwzględniona. Kancelaria przy tworzeniu projektu budżetu na 2026 r. wystąpi z odpowiednim wnioskiem o zwiększenie o 60 tys. zł kwoty na realizację zadania: Działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami.

5.	Priorytetowe zadania publiczne realizowane przez Kancelarię Marszałka zadania w obszarze „Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości”	Dodać zadanie pn. „Wspieranie inicjatywy w ramach Europejskiego Tygodnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy”	Każdego roku w październiku obchodzimy „Europejski Tydzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy”. Warto aby Samorząd Województwa Mazowieckiego, który co roku wspiera inicjatywy w ramach Europejskiego Tygodnia Przedsiębiorczości, uwzględnił również udział inicjatyw związanych z bezpieczeństwem i ochroną zdrowia w pracy. Badania GUS z 2022 roku pokazały, że w końcu grudnia w województwie mazowieckim pracowało ponad 2,6 mln osób, w tym w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych pracowało 40,5 tys. osób. W 2022 r. w województwie mazowieckim odnotowano 8676 wypadków przy pracy (poza rolnictwem indywidualnym), w tym śmierć poniosło 26 osób, a 44 osoby doznały ciężkich uszkodzeń ciała. Natomiast liczba dni niezdolności do pracy spowodowanej wypadkami przy pracy w 2022 roku wynosiła 367,2 tys. Widząc powyższe dane nie można ignorować faktu, jak poważnym problemem w województwie mazowieckim jest bezpieczeństwo i ochrona zdrowia w pracy. W 2022 roku zginęło w pracy o 26 osób za dużo.	Stanowisko Kancelarii Marszałka: Propozycja nie została uwzględniona. Zaproponowane zadanie nie wpisuje się w zakres działań realizowanych przez Kancelarię.
6.	Priorytetowe zadania publiczne realizowane przez Departament Organizacji w obszarze „Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz	Proponujemy dodanie zadania pn. „Wzmacnianie potencjału urzędników współpracujących z organizacjami pozarządowymi	W oparciu o działania Federacji Mazowia w latach 2021-2025, kiedy prowadziła działania wspierające urzędników współpracujących z organizacjami pozarządowymi, w tym szkolenia i konferencje, a także wydała poradnik, widzimy ogromną potrzebę takich działań, ponieważ żaden inny podmiot nie wzmacniania kompetencji i potencjału tych osób, w których rękach leży jakość	Stanowisko Departamentu Organizacji: Propozycja nie została uwzględniona. Proponowane zadanie nie wpisuje się w katalog zadań art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego

	podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w art. 4 ust. 1 pkt 1-32a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”	w Województwie Mazowieckim" z kwotą 50 000 PLN, ogłoszone w okresie IV kwartał 2025/I kwartał 2026	współpracy NGO i JST. Urzędnicy, którzy uczestniczyli w prowadzonych przez Federację Mazowia działaniach, wskazywali, że nigdy nie brali udziału w działaniach, które podnosiłyby ich kompetencje w tym zakresie, a nasze szkolenia czy wydarzenia były dla nich pierwszymi. Zadanie powinno obejmować sieciowanie, szkolenia, webinaria, a także konferencję. Proponujemy zadanie na wzór realizowanego w latach 2024-2025 pn. „Wzmacnianie potencjału opiekunów młodzieżowych rad w Województwie Mazowieckim”. Jako organizacja, która prowadziła i nadal prowadzi działania wspierające urzędników współpracujących z NGO, widzimy jak ważne i potrzebne są to działania, i jak niewiele jest okazji dla urzędników do sieciowania, wymiany doświadczeń, ale też uczenia się. Tym bardziej potrzebę działań wspierających dla urzędników pokazuje zainteresowanie urzędników udziałem w XX Mazowieckim Forum Inicjatyw Pozarządowych, gdzie 30% osób uczestniczących stanowili urzędnicy, którzy nie mają alternatywnych form wsparcia. O potrzebie realizacji działań wspierających urzędników świadczy również frekwencja strony samorządowej, w tym urzędników współpracujących z NGO na konferencji organizowanej przez MRDPP wspólnie z UMWM w Warszawie w czerwcu 2025 r. Uważam, że Samorząd Województwa może być pionierem w prowadzeniu takich działań, choćby w minimalnej skali.	i o wolontariacie oraz w cele Rocznego programu współpracy. Uczestnictwo pracowników administracji publicznej w takich wydarzeniach jak OFIP, MFIP pozwala na wymianę informacji, wypracowanie dobrych praktyk, wskazuje, jak budować dobre zasady współpracy, zachęcać do dialogu, umożliwia wymianę perspektyw między urzędnikami a organizacjami pozarządowymi.
--	---	--	---	--

7.	Priorytetowe zadania publiczne realizowane przez Departament Organizacji w obszarze „Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w art. 4 ust. 1 pkt 1-32a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”	Proponujemy dodanie zadania pn. „Zwiększenie wiedzy o ciałach konsultacyjnych poprawiających jakość współpracy organizacji pozarządowych z administracją publiczną oraz promocja wyborów do MRDPP” z kwotą 70 000 PLN, ogłoszone w okresie IV kwartał 2025/ I kwartał 2026	Zainteresowanie konferencją promującą lokalne i regionalne rady działalności pożytku publicznego pokazuje potrzebę prowadzenia takich działań. Aby ułatwić organizację wydarzenia i zwiększyć zaangażowanie strony pozarządowej proponujemy realizację zadania w formie otwartego konkursu ofert. Dodatkowo warto uwzględnić kwestię promocji wyborów do MRDPP, które będą miały miejsce w 2026 roku.	Stanowisko Departamentu Organizacji: Propozycja częściowo uwzględniona. Zadanie publiczne pn. „Realizacja działań z zakresu wzmacniania potencjału mazowieckich organizacji pozarządowych oraz budowania postaw aktywności obywatelskiej” umożliwi realizację zaproponowanych działań, w tym promocję powoływania i/lub działania rad działalności pożytku publicznego.
8.	W obszarze „Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym” w ramach zadania pn. „Wsparcie aktywizacji seniorów w ramach działalności kół gospodyń wiejskich”	Zmiana zapisu z „Wsparcie aktywizacji seniorów w ramach działalności kół gospodyń wiejskich” na „Wsparcie aktywizacji seniorów w ramach działalności organizacji wiejskich”	Uważamy za dyskryminujące ograniczenie działań tylko do kół gospodyń wiejskich.	Stanowisko Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej: Propozycja nie została uwzględniona. Aktualnie obowiązujące akty prawne nie regulują takiej formy prawnej działalności jak organizacja wiejska, dlatego też brak podstaw do uwzględnienia zgłoszonej uwagi. Uwaga ta powtarzana jest kolejny rok z rzędu, nie nastąpiły jednakże żadne zmiany prawne w tym zakresie. Zadanie jest odpowiedzią na potrzeby zgłaszane przez przedstawicieli kół gospodyń wiejskich, działających

				z seniorami i na ich rzecz. Ma ono na celu m.in. zachęcenie KGW do podejmowania działań na rzecz włączenia społecznego seniorów zamieszkujących na obszarach wiejskich, gdzie jest utrudniony dostęp do działań aktywizacyjnych.
Fundacja Instytut Patrium				
9.	Rozdział 2 paragraf 3 ustęp 2 punkt 2	Dodanie kolejnej litery: p) organizacja wycieczek do muzeów o tematyce historycznej	Mieszkańcy zgłaszają potrzebę i oczekują, że będą organizowane wycieczki do nowoczesnych muzeów na terenie Mazowsza. Beneficjentami będą uczniowie z placówek oświatowych, seniorzy z rad seniorów oraz osoby zrzeszone w kołach gospodyń wiejskich. Nowe zadanie publiczne: projekt pod nazwą „Patriotyzm łączy pokolenia”. Wycieczki do muzeów o tematyce historycznej znajdujących się na terenie Województwa Mazowieckiego. Rezultaty to: • poznanie ważnych muzeów Województwa Mazowieckiego, • pogłębienie wiedzy historycznej dotyczącej Polski, • integracja międzypokoleniowa uczestników wycieczki, • promocja Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego. Propozycja kwoty dla jednej dotacji: 60 000 zł.	Stanowisko Departamentu Kultury, Promocji i Turystyki: Propozycja częściowo uwzględniona. Propozycja utworzenia odrębnego zadania publicznego pod nazwą „Patriotyzm łączy pokolenia”, polegającego na organizacji wycieczek do muzeów o tematyce historycznej, nie została uwzględniona. Zaproponowane działania można realizować w ramach zadań publicznych ujętych już w Programie, takich jak m.in.: „Mazowieckie kadry kultury”, „Otwarcia na kulturę”, „Kultura łączy pokolenia”, „Kultura buduje spójność” czy „Kultura edukuje”.

Stowarzyszenie Pomocy Szansa

10.	Brak	Nowe zadanie pn. „Organizacja działań wspierających zdrowie psychiczne i dobrostan emocjonalny osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów”	Obserwuje się rosnącą potrzebę wsparcia zdrowia psychicznego osób z niepełnosprawnościami, szczególnie w kontekście izolacji społecznej, stresu związanego z ograniczeniami funkcjonalnymi oraz wyzwaniem dnia codziennego. Brakuje również systemowego wsparcia dla opiekunów rodzinnych, którzy nierzadko borykają się z wypaleniem, stresem i osamotnieniem. Wprowadzenie zadania odpowiada na lukę w obecnym katalogu działań i wzmacnia system wsparcia psychologicznego oraz profilaktyki kryzysów psychicznych. Zakres zadania obejmowałby m.in.: • organizację grup wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, • cykle warsztatów psychoedukacyjnych (np. radzenie sobie ze stresem, rozwijanie odporności psychicznej, techniki relaksacyjne), • wsparcie psychologiczne i terapeutyczne (indywidualne i grupowe), • szkolenia dla opiekunów rodzinnych w zakresie dbania o własne zdrowie psychiczne i równowagę życiową, • interwencje kryzysowe (punkty pierwszej pomocy emocjonalnej). Planowane rezultaty: • poprawa dobrostanu psychicznego beneficjentów, • zmniejszenie poziomu wypalenia u opiekunów,	Stanowisko Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej: Propozycja nie została uwzględniona. Zaproponowana zmiana dotyczy zakresu realizowanego w ramach konkursu finansowanego ze środków PFRON w ramach zadania pn. „Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych – aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby” oraz w ramach zadania pn. „Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności
-----	------	---	--	--

			• zwiększenie poczucia bezpieczeństwa emocjonalnego i przynależności, • wzrost umiejętności radzenia sobie ze stresem. Proponycja kwoty dotacji dla jednej oferty: od 30 000 zł do 80 000 zł – w zależności od zakresu i zasięgu projektu (lokalny/regionalny).	osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji”. Proponowane zmiany mogą stanowić jeden z elementów zadania publicznego w całym procesie rehabilitacji społecznej. W przypadku proponowanych interwencji kryzysowych (punkty pierwszej pomocy emocjonalnej) – z uwagi na konieczność zapewnienia ciągłości wsparcia – zadanie kwalifikuje się do realizacji wyłącznie w ramach konkursu wieloletniego. W ramach konkursu finansowanego ze środków PFRON nie jest to możliwe (finansowanie w obrębie jednego roku budżetowego).
Automobilklub Radomski				
11.	Rozdział 4 Formy współpracy § 8 pkt. 8) wzmacniania merytorycznego organizacji pozarządowych	Wzmacniania merytorycznego organizacji pozarządowych m. in. poprzez organizację konferencji, seminariów,	Potrzebne jest zwiększenie ilości spotkań informacyjnych i warsztatów dla organizacji pozarządowych o tematyce doradztwa w zakresie przygotowywania dokumentacji konkursowej i rozliczeniowej, itp., ale również spotkań	Stanowisko Departamentu Organizacji: Propozycja uwzględniona. Urząd prowadzi stałą wymianę

	m. in. poprzez organizację konferencji, seminariów, szkoleń, konsultacji telefonicznych, doradztwa w szczególności w zakresie przygotowywania dokumentów, w tym wniosków konkursowych, sprawozdań, rozliczeń	szkoleń, konsultacji telefonicznych, doradztwa w szczególności w zakresie przygotowywania dokumentów, w tym wniosków konkursowych, sprawozdań, rozliczeń; organizowanie spotkań, paneli dyskusyjnych, konferencji, warsztatów dla członków NGO mających na celu wymianę doświadczeń.	dla członków NGO mających na celu, m.in. wymianę doświadczeń.	informacji o planowanych kierunkach współpracy i działaniach. Ważnym elementem informacyjnym jest prowadzona na bieżąco strona internetowa dialog.mazovia.pl i profil na Facebooku Dialog Obywatelski Mazowska poświęcone współpracy z trzecim sektorem, które zapewniają stałą, przejrzystą komunikację. W komórkach organizacyjnych Urzędu, współpracujących z organizacjami pozarządowymi wyznaczani są pracownicy odpowiedzialni za kontakt i współpracę z organizacjami pozarządowymi. Ich aktualne dane kontaktowe dostępne są na stronie dialog.mazovia.pl w zakładce „O NAS”. Samorząd ma świadomość, że organizacje potrzebują rozwoju - szkoleń, wzmacniania swoich kadr, zdobywanie nowych kompetencji. Planuje kontynuować konkursy ukierunkowane na wzmacnianie potencjału organizacji, które w swoim zakresie również uwzględniają organizowanie spotkań, paneli dyskusyjnych, konferencji, warsztatów dla członków organizacji
--	---	--	--	---

				pozarządowych mających na celu wymianę doświadczeń.
12.	Rozdział 6 § 21. Okres obowiązywania Programu oraz wysokość środków planowanych na jego realizację pkt 4. Planowana wysokość środków przeznaczonych na priorytetowe zadania publiczne, które pochodzą z dochodów własnych Województwa w podobszarze/ obszarze: ppk. 4) „Działalność na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej” wynosi 4 600 000 zł;	Wspieranie rozwoju infrastruktury NGO – zwiększenie środków z przeznaczeniem na modernizację obiektów, lokali, zakup sprzętu.	Mazowsze, jako największe województwo w Polsce, skupia znaczną część organizacji pozarządowych działających w kraju. Wiele z nich boryka się z problemami dotyczącymi potrzeby przeprowadzenia modernizacji obiektu, czy lokalu, bądź zakupu sprzętu. Kwota 4 600 000 zł jest kwotą stanowczo za małą, aby zaspokoić potrzeby chociażby niewielkiej części podmiotów NGO.	Stanowisko Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej: Propozycja częściowo uwzględniona. MCPS wystąpił o zwiększenie środków na zadanie pn. „Rozwój potencjału podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych 2.0” do 3 mln zł. Rozwój potencjału podmiotów ekonomii społecznej (PES) i przedsiębiorstw społecznych (PS) ma służyć dostosowaniu infrastruktury samych PES i PS oraz kompetencji zarządczych kadr do realizacji usług społecznych i z rozwojem tych usług ma być ściśle powiązany. Nie każda organizacja pozarządowa realizuje usługi społeczne, więc krąg PES i PS wpisujący się w tę rolę nie jest tożsamy z liczbą działających na Mazowszu organizacji pozarządowych.
13.	Rozdział 6 § 21. Okres obowiązywania Programu oraz	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej – zwiększenie	Istnieje potrzeba zwiększenia ilości organizacji imprez sportowo - rekreacyjnych, mających na celu promocję aktywności fizycznej, zajęć promujących edukację	Stanowisko Departamentu Edukacji Publicznej i Sportu: Propozycja nie została uwzględniona.

	wysokość środków planowanych na jego realizację pkt 4. Planowana wysokość środków przeznaczonych na priorytetowe zadania publiczne, które pochodzą z dochodów własnych Województwa w podobszarze/ obszarze: ppk.5) „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej” wynosi 26 500 000 zł (w tym 24 500 000 zł w trybie konkursowym, 2 000 000 zł w trybie pozakonkursowym);	środków z przeznaczeniem na sportową edukację pozaszkolną, promocję aktywności fizycznej, organizację imprez sportowych, ale również rozwój infrastruktury sportowej.	sportową, imprez typowo sportowych. W rozwiniętych społeczeństwach sport i rekreacja stały się dobrem powszechnym, dostępnym w różnych formach – stosownie do możliwości i zainteresowań obywateli. Dzięki swojej specyfice są one istotnym elementem kształtowania zdrowia, rozwijania nawyków i zachowań prozdrowotnych, a także wartościową formą spędzania czasu wolnego i upowszechniania kultury fizycznej. Zaplanowana kwota nie jest kwotą wystarczającą na zaspokojenie potrzeb mieszkańców Mazowsza w tym zakresie. Również w trybie pozakonkursowym środki są zbyt małe - od kilku lat obserwujemy, że po kilku dniach od ogłoszenia konkursu przeznaczone na niego środki zostały wyczerpane.	Departament wystąpi z propozycją zwiększenia puli środków jeśli będzie taka możliwość.
14.	Rozdział 6 § 21. Okres obowiązywania Programu oraz wysokość środków planowanych na jego realizację pkt 4. Planowana wysokość środków przeznaczonych na priorytetowe zadania	Zwiększenie środków z przeznaczeniem na inicjatywy edukacyjne podnoszące świadomość mieszkańców Mazowsza w zakresie poprawy ich bezpieczeństwa: bezpieczeństwa w ruchu drogowym, cyberbezpieczeństwa,	Konieczne jest podejmowanie inicjatyw edukacyjnych podnoszących świadomość obywateli w zakresie poprawy ich bezpieczeństwa. Natomiast w sprawach związanych z kształtowaniem zachowań na drodze niezwykle istotna jest świadomość uczestników ruchu drogowego, ich postawa moralna i kultura. Wszyscy uczestnicy ruchu drogowego powinni zdawać sobie sprawę z odpowiedzialności, jaką niosą na swoich barkach i wspólnie pracować nad poprawą bezpieczeństwa na polskich drogach. Zwiększenie	Stanowisko Departamentu Organizacji: Propozycja częściowo uwzględniona. Wysokość środków finansowych do rozdysponowania w 2026 roku na realizację zadań publicznych w obszarze „Porządek i bezpieczeństwo publiczne” została już wstępnie zatwierdzona przez

	publiczne, które pochodzą z dochodów własnych Województwa w podobszarze/ obszarze: ppk.16) „Porządek i bezpieczeństwo publiczne” wynosi 1 500 000 zł.	bezpieczeństwa pożarowego, przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach, pierwszej pomocy przedmedycznej, ratownictwa drogowego, itp.	środków na działania mające na celu podnoszenie świadomości mieszkańców Mazowsza, w tym dotyczące uczestników ruchu drogowego jest niezbędne i konieczne.	Zarząd Województwa Mazowieckiego, w wysokości 1 500 000 zł. Natomiast ewentualne zwiększenie puli środków finansowych na jedną ofertę z przeznaczeniem na konkretne zadanie konkursowe, zostanie przeanalizowane pod kątem celowości na etapie przygotowywania ogłoszenia konkursowego na 2026 rok.
15.	Rozdział 5 Priorytetowe zadania publiczne zlecane do realizacji organizacjom pozarządowym § 10 i 11. Priorytetowe zadania publiczne realizowane przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej Tabela – rubryka: Termin ogłoszenia konkursu/ obowiązywania umowy	Wcześniejsze terminy ogłaszania konkursów, a co za tym idzie rozstrzygania ich.	Aktualne terminy rozstrzygnięć konkursów, np. po przesunięciach terminu rozstrzygnięcia przypadające na koniec czerwca, powodują to, że oferenci mogą realizować zadania dopiero np. od lipca, a mogliby zacząć dużo wcześniej. Organizacje pozarządowe, które składają oferty w kilku konkursach, np. dotyczące poszczególnych imprez z zaplanowanego przez nich kalendarza w danym roku, przez późne terminy ogłaszania i rozstrzygania konkursów, nie mają możliwości rozłożenia ich sobie w czasie, tylko muszą je kumulować.	Stanowisko Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej: Propozycja uwzględniona. MCPS jest gotowe na odpowiednio wczesne ogłaszanie otwartych konkursów ofert, ale uzależnione jest to także od czynników zewnętrznych, takich jak uchwalenie projektu budżetu na kolejny rok (por. art. 13 ust. 5 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie), uchwalenie rocznego programu współpracy (przeważnie połowa listopada) oraz dokumentu dotyczącego zasad przyznawania i rozliczania dotacji (przeważnie połowa grudnia). Ponadto IV kwartał i I kwartał każdego roku to czas intensywnych działań komórek

				organizacyjnych spowodowanych okresem planistycznym i sprawozdawczym, a także rozliczaniem dotacji. Rozstrzygnięcie konkursów w czerwcu lub później to sporadyczne przypadki, związane jedynie z ponownym ogłaszaniem konkursu lub konkursem finansowanym ze środków PFRON, co jest spowodowane niezależnym od MCPS terminem podziału tych środków w skali kraju wg algorytmu (podział następuje dopiero pod koniec I kwartału). Należy ponadto zauważyć, że dokonywane przez komisję konkursową opiniowanie merytoryczne ofert złożonych w konkursie (w niektórych konkursach nawet kilkuset), liczących niejednokrotnie po kilkadziesiąt stron, jest czasochłonne. Terminy zaplanowane na opiniowanie merytoryczne muszą gwarantować komisji możliwość przygotowania rzetelnej opinii. Natomiast ewentualne przesunięcie terminu rozstrzygnięcia konkursu może być spowodowane czynnikami, których
--	--	--	--	---

				nie można było przewidzieć na etapie ogłaszania konkursu (np. duże zainteresowanie zadaniem, które przekłada się na zwiększoną liczbę złożonych ofert). Dlatego też w ogłoszeniach konkursowych wskazuje się przewidywany termin rozstrzygnięcia konkursu.
16.	Rozdział 4 Formy współpracy	Organizowanie konkursów na najlepsze projekty, a co za tym idzie promocja i upowszechnianie dobrych praktyk.	Ukłon w stronę organizacji pozarządowych, które realizują projekty, mające na celu poprawę jakości życia w społeczeństwie, często działając na rzecz grup wykluczonych, ochrony praw człowieka, czy promocji sportu, kultury, poprawy bezpieczeństwa i wiele innych. Wytonienie organizacji, których projekty zasługują na szczególne uznanie.	Stanowisko Departamentu Organizacji: Propozycja nie została uwzględniona. W ramach promocji i upowszechniania dobrych praktyk informacje o ciekawych inicjatywach publikujemy na platformie społecznościowej Facebook, na profilu Dialog Obywatelski Mazowska, który jest poświęcony współpracy Samorządu Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi. Uzupełniając tę komunikację pomiędzy organizacjami pozarządowymi a Samorządem Województwa Mazowieckiego planujemy również podobne działania na stronie dialog.mazovia.pl.

17.	Rozdział 4 Formy współpracy	Dofinansowanie szkoleń dla członków NGO, doradztwo/punkty konsultacyjne w zakresie pozyskiwania środków, budowania strategii rozwoju.	Na terenie Radomia NGO-sy mają problem z uzyskaniem doradztwa. Pozostają konsultacje telefoniczne (często odrywają one od pracy urzędników, z którymi próbujemy ustalić szczegóły działania) i które na pewno mniej efektywne niż face to face, opcjonalnie podróż do Warszawy. Punkty konsultacyjne, nawet jeżeli przyjąć opcję telefoniczną, pomogłyby w spokojnej rozmowie uzyskać niezbędne informacje i doradztwo, a może nawet pomóc w budowaniu strategii rozwoju.	Stanowisko Departamentu Organizacji: Propozycja częściowo uwzględniona. Zadanie publiczne pn. „Realizacja działań z zakresu wzmacniania potencjału mazowieckich organizacji pozarządowych oraz budowania postaw aktywności obywatelskiej” umożliwia już realizację działań: 1) prowadzenie centrum wsparcia organizacji pozarządowych; 2) prowadzenie szkoleń, poradnictwa, doradztwa w zakresie zagadnień związanych z działalnością organizacji pozarządowej (w tym m.in. zakładanie, rejestracja, sprawozdawczość, prawne aspekty działania organizacji pozarządowych, kół gospodyń wiejskich, pozyskiwanie funduszy, rachunkowość, ochrona danych osobowych, budowanie członkostwa, bazy wolontariackiej, sieciowanie, przeciwdziałanie praniu pieniędzy, zastosowanie technologii AI w organizacjach pożytku publicznego, dostępność w projektach NGO); 3) tworzenie lub rozwój związków, porozumień i sieci organizacji
-----	-----------------------------	--	---	--

				pozarządowych – tematycznych bądź terytorialnych.
Stowarzyszenie Leśników i Właścicieli Lasów				
18.	Rozdział 2 § 3 pkt 2	Dodanie podpunktu 8) działania na rzecz wspomagania rozwoju gospodarczego	Działalność wspomagającą rozwój gospodarczy jest wymieniona w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, jednocześnie jest to ważny element który powinien być uwzględniany w programie współpracy Województwa Mazowieckiego z NGO.	Stanowisko Departamentu Rozwoju Regionalnego i Funduszy Europejskich: Propozycja uwzględniona. Departament uwzględnia uwagę, jednakże proponuje się następujący zapis „Działania na rzecz wspierania przedsiębiorczości i konkurencyjnej gospodarki” oraz dopisanie w rozdziale 2 § 3 pkt 2 ppkt. d). Zapis ten wynika wprost z kierunków działań wskazanych w SRW 2030+.
19.	Rozdział 2 § 3 pkt 2 ppkt 2 lit. g)	Dodanie zdania: oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego	Dodanie tego fragmentu uzupełnia znaczenie podejmowanych działań w ramach programu współpracy WM z organizacjami pozarządowymi.	Stanowisko Departamentu Organizacji: Propozycja uwzględniona.
20.	Rozdział 5 § 10 ust. 1 pkt 2	Dodanie punktu 19) „Działania na rzecz właścicieli i współwłaścicieli lasów w zakresie szkoleń i porad wspomagających rozwój gospodarczy i ochronę	Na Mazowszu mamy 371 tys. ha lasów prywatnych, które są własnością i współwłasnością około pół miliona obywateli, z których większość jest mieszkańcami terenów wiejskich. Stowarzyszenie Leśników i Właścicieli Lasów działa od 12 lat i posiada w swych strukturach Zespół	Stanowisko Departamentu Organizacji: Propozycja nie została uwzględniona. W art. 4 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie są wymienione obszary współpracy.

		diedzictwa przyrodniczego”	Rzecznawców, który mógłby prowadzić w poszczególnych urzędach gmin zlokalizowanych na Mazowszu szkolenia oraz porady w zakresie aktywizacji społecznej i gospodarczej tego ogromnego zasobu. Przy jednoczesnym zachowaniu celów z zakresu ekologii i ochrony dziedzictwa przyrodniczego.	Proponowany obszar „Działania na rzecz właścicieli i współwłaścicieli lasów w zakresie szkoleń i porad wspomagających rozwój gospodarczy i ochronę dziedzictwa przyrodniczego” nie jest ujęty w ustawie.
21.	Rozdział 5 § 13	Dodanie punktu 7. Propagowanie idei tworzenia stowarzyszeń i potrzeby działań spółdzielczych wśród właścicieli i współwłaścicieli lasów na Mazowszu Termin ogłoszenia: IV kwartał 2025 / I kwartał 2026	Na Mazowszu mamy 371 tys. ha lasów prywatnych, które są własnością i współwłasnością około pół miliona obywateli, z których większość jest mieszkańcami terenów wiejskich. Największym problemem lasów prywatnych w Polsce jak również na Mazowszu jest duże rozdrobnienie własności oraz niewielka powierzchnia działek leśnych. Dlatego krzewienie idei tworzenia stowarzyszeń i działań spółdzielczych jest jak najbardziej wskazana. Stowarzyszenie Leśników i Właścicieli Lasów jest autorem i promotorem ustawy o IZBACH LEŚNYCH, a Prezes Zarządu prowadził badania naukowe w zakresie użytkowania lasów prywatnych na przykładzie powiatu radomskiego.	Stanowisko Departamentu Polityki Ekologicznej, Geologii i Łowiectwa: Propozycja nie została uwzględniona. Działania wskazane w pkt 21 – 24 dotyczące terenów leśnych, nie mieszczą się w zakresie kompetencji Marszałka Województwa Mazowieckiego. Zgodnie z ustawą o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz.U.2025.567): Art. 4 ust. 1 Lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa zarządza Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, zwane dalej "Lasami Państwowymi". Art. 5 ust. 1 Nadzór nad gospodarką leśną sprawują: 1) minister właściwy do spraw środowiska - w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa;

				2) starosta - w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa. Art. 7 ust. 1 Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu, z uwzględnieniem w szczególności następujących celów: 1) zachowania lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą; 2) ochrony lasów, zwłaszcza lasów i ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych ze względu na: a. zachowanie różnorodności przyrodniczej, b. zachowanie leśnych zasobów genetycznych, c. walory krajobrazowe, d. potrzeby nauki;
--	--	--	--	---

				3) ochrony gleb i terenów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie lub uszkodzenie oraz o specjalnym znaczeniu społecznym; 4) ochrony wód powierzchniowych i głębinowych, retencji zlewni, w szczególności na obszarach wododziałów i na obszarach zasilania zbiorników wód podziemnych; 5) produkcji, na zasadzie racjonalnej gospodarki, drewna oraz surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu.
22.	Rozdział 5 § 14	Dodanie punktu 6. Przeprowadzenie badań ankietowych oraz sporządzenie analiz w zakresie możliwości i potencjału realizacji zadań turystycznych i rekreacyjnych na terenach leśnych Mazowsza Termin ogłoszenia: IV kwartał 2025 / I kwartał 2026	Według Danych Głównego Urzędu Statystycznego na Mazowszu mamy 843,4 tys. ha powierzchni gruntów leśnych. Przy czym są to lasy różnej własności – w tym 422,1 tys. ha w zarządzie Lasów Państwowych, 26,9 tys. ha parków narodowych – a odpowiednio 2,5 tys. ha i 371,3 tys. ha lasów jest własnością gmin i osób prywatnych (w tym również wspólnot gruntowych). Jest to ogromny potencjał rekreacyjny i turystyczny, który do tej pory nie został odpowiednio przeanalizowany oraz zbadany.	Stanowisko Departamentu Kultury, Promocji i Turystyki Propozycja nie została uwzględniona. Propozycja dotycząca przeprowadzania badań ankietowych i sporządzania analiz w zakresie potencjału turystycznego i rekreacyjnego terenów leśnych nie została uwzględniona, ponieważ w obszarze „Turystyka i krajoznawstwo”, funkcjonuje już zadanie nr 10 pn. „Badania w turystyce”. W jego ramach wsparcie mogą otrzymywać projekty badawcze, których wyniki stanowią podstawę

				do planowania i realizacji działań na rzecz rozwoju turystyki w regionie. Tym samym zgłoszona propozycja znajduje swoje pełne odzwierciedlenie w istniejących zapisach Programu i nie wymaga tworzenia dodatkowego zadania. Stanowisko Departamentu Polityki Ekologicznej, Geologii i Łowiectwa: Propozycja nie została uwzględniona Działania dotyczące terenów leśnych, nie mieszczą się w zakresie kompetencji Marszałka Województwa Mazowieckiego.
23.	Rozdział 5 § 15 ust. 1	Dodanie punktu 2. Wykonanie analizy realizowanych na terenach leśnych Mazowsza działań ekologicznych oraz ochrony zwierząt i dziedzictwa przyrodniczego Termin ogłoszenia: IV kwartał 2025 / I kwartał 2026	Lasy na Mazowszu stanowią 24% powierzchni lądowej. Dlatego też ważnym jest aby w sposób usystematyzowany przeanalizować i zbadać jakie działania są realizowane na tych gruntach w zakresie ekologii oraz ochrony zwierząt i dziedzictwa przyrodniczego.	Stanowisko Departamentu Polityki Ekologicznej, Geologii i Łowiectwa: Propozycja nie została uwzględniona. Działania wskazane w pkt 21 – 24 dotyczące terenów leśnych, nie mieszczą się w zakresie kompetencji Marszałka Województwa Mazowieckiego. Zgodnie z ustawą o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz.U.2025.567): Art. 4 ust. 1 Lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa zarządza Państwowe Gospodarstwo Leśne

				Lasy Państwowe, zwane dalej "Lasami Państwowymi". Art. 5 ust. 1 Nadzór nad gospodarką leśną sprawują: 1) minister właściwy do spraw środowiska - w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa; 2) starosta - w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa. Art. 7 ust. 1 Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu, z uwzględnieniem w szczególności następujących celów: 1) zachowania lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą; 2) ochrony lasów, zwłaszcza lasów i ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów
--	--	--	--	--

				szczególnie cennych ze względu na: a. zachowanie różnorodności przyrodniczej, b. zachowanie leśnych zasobów genetycznych, c. walory krajobrazowe, d. potrzeby nauki; 3) ochrony gleb i terenów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie lub uszkodzenie oraz o specjalnym znaczeniu społecznym; 4) ochrony wód powierzchniowych i głębinowych, retencji zlewni, w szczególności na obszarach wododziałów i na obszarach zasilania zbiorników wód podziemnych; 5) produkcji, na zasadzie racjonalnej gospodarki, drewna oraz surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu.
24.	Rozdział 5 § 16 ust. 1	Dodanie punktu 9. Przeprowadzenie działań informacyjnych dla mieszkańców Warszawy i gmin	Udział powierzchni leśnej w Warszawie wynosi prawie 15% całkowitej powierzchni miasta. Lasy w Warszawie zajmują blisko 8 tysięcy hektarów i rozmieszczone są głównie na obrzeżach miasta, w 27 kompleksach, które łączą się z kompleksami leśnymi w gminach	Stanowisko Departamentu Polityki Ekologicznej, Geologii i Łowiectwa: Propozycja nie została uwzględniona. Działania wskazane w pkt 21 – 24 dotyczące terenów leśnych,

		podwarszawskich na temat terenów leśnych w obszarze ekologii, ochrony zwierząt i dziedzictwa przyrodniczego Termin ogłoszenia: IV kwartał 2025 / I kwartał 2026	sąsiadujących z miastem. Jednocześnie Warszawa jest jednym z niewielu europejskich miast o tak dużym udziale terenów leśnych w ogólnej powierzchni. Dlatego też niezbędne jest przeprowadzenie tego typu działań informacyjnych, a Stowarzyszenie Leśników i Właścicieli Lasów jako partner społeczny Województwa Mazowieckiego jest w stanie zrealizować te działania społecznie użyteczne.	nie mieszczą się w zakresie kompetencji Marszałka Województwa Mazowieckiego. Zgodnie z ustawą o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz.U.2025.567): Art. 4 ust. 1 Lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa zarządza Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, zwane dalej "Lasami Państwowymi". Art. 5 ust. 1 Nadzór nad gospodarką leśną sprawują: 1) minister właściwy do spraw środowiska - w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa; 2) starosta - w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa. Art. 7 ust. 1 Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu, z uwzględnieniem w szczególności następujących celów: 1) zachowania lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze,
--	--	---	--	--

				wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą; 2) ochrony lasów, zwłaszcza lasów i ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych ze względu na: a. zachowanie różnorodności przyrodniczej, b. zachowanie leśnych zasobów genetycznych, c. walory krajobrazowe, d. potrzeby nauki; 3) ochrony gleb i terenów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie lub uszkodzenie oraz o specjalnym znaczeniu społecznym; 4) ochrony wód powierzchniowych i głębinowych, retencji zlewni, w szczególności na obszarach wododziałów i na obszarach zasilania zbiorników wód podziemnych; 5) produkcji, na zasadzie racjonalnej gospodarki, drewna oraz
--	--	--	--	---

				surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu.
--	--	--	--	--

Tabela nr 2

Zestawienie uwag i propozycji zgłoszonych na etapie konsultacji projektu „Rocznego programu współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2026 rok”

L.p.	Zapis w projekcie Programu współpracy na 2026 rok do którego zgłaszane są uwagi wraz z nr paragrafu, ustępu, punktu	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia paragrafu, ustępu, punktu) ewentualnie propozycja zapisu w projekcie Programu współpracy na 2026 rok	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi, propozycji
I	II	III	IV	V
Stowarzyszenie Inicjatywa Lokalna				
1.	Rozdział 5 – Priorytetowe zadania publiczne zlecane do realizacji organizacjom pozarządowym § 11 – pkt 4 po lit. j	§ 11 pkt 4 lit. k) Organizacja corocznego wydarzenia „Radomskie Dni Seniora” – regionalnej inicjatywy łączącej edukację, kulturę i integrację społeczną osób starszych. Przedsięwzięcie sprzyja budowaniu więzi	„Radomskie Dni Seniora” stanowią przestrzeń do aktywnego udziału osób starszych w życiu społecznym regionu. Wydarzenie wzmacnia ich poczucie wartości, przeciwdziała społecznemu wykluczeniu i buduje pozytywny obraz seniora jako osoby zaangażowanej, twórczej i potrzebnej lokalnej wspólnocie.	Stanowisko Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej: Propozycja nie zostanie uwzględniona. Zadanie pn. „Radomskie Dni Seniora” nie stanowi priorytetowego zadania publicznego realizowanego przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej. W 2025 r. zadanie zostało zrealizowane w ramach Budżetu

		międzypokoleniowych, aktywizuje seniorów i przeciwdziała społecznemu wycofaniu się z życia lokalnej wspólnoty.		Obywatelskiego Mazowsza (BOM). Zaproponowane zadanie nie jest zadaniem o charakterze wojewódzkim i adresowane jest wyłącznie do seniorów z konkretnego regionu Mazowsza. W roku 2026 w ramach BOM realizowane będzie zadanie pn. „Święto Aktywnego Seniora Powiatu Grójeckiego”. Ponadto organizacje pozarządowe mogą przystąpić do otwartych konkursów ofert w zakresie zadania „Działania na rzecz seniorów w zakresie zwiększania samodzielności i przeciwdziałania zagrożeniu marginalizacją społeczną” lub „Organizacja Mazowieckiego Festiwalu Seniorów”, które także będą realizowane w roku 2026.
Stowarzyszenie na rzecz wspierania rodzin „Nowe Perspektywy”				
2.	Rozdział 5 – Priorytetowe zadania publiczne zlecane do realizacji organizacjom pozarządowym § 11 – pkt 4 po lit. j (działania na rzecz seniorów)	§ 11 pkt 4 lit. k) Realizacja zadania pn. „Radomskie Dni Seniora” – dorocznego wydarzenia edukacyjno-kulturalnego wspierającego aktywizację seniorów. W programie przewidziane są warsztaty, spotkania z ekspertami i inicjatywy integracyjne	„Radomskie Dni Seniora” to przykład działań budujących wspólnotę i integrację środowisk seniorskich. Regularna organizacja wydarzenia wspiera przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych i zwiększa ich udział w życiu społecznym regionu.	Stanowisko Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej: <u>Propozycja nie zostanie uwzględniona.</u> Zadanie pn. „Radomskie Dni Seniora” nie stanowi priorytetowego zadania publicznego realizowanego przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej. W 2025 r. zadanie zostało zrealizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego Mazowsza (BOM). Zaproponowane zadanie nie jest

		(występy artystyczne organizacji senioralnych, aktywizacja taneczna).		zadaniem o charakterze wojewódzkim i adresowane jest wyłącznie do seniorów z konkretnego regionu Mazowsza. W roku 2026 w ramach BOM realizowane będzie zadanie pn. „Święto Aktywnego Seniora Powiatu Grójeckiego”. Ponadto organizacje pozarządowe mogą przystąpić do otwartych konkursów ofert w zakresie zadania „Działania na rzecz seniorów w zakresie zwiększania samodzielności i przeciwdziałania zagrożeniu marginalizacją społeczną” lub „Organizacja Mazowieckiego Festiwalu Seniorów”, które także będą realizowane w roku 2026.
Stowarzyszenie „Karuzela”				
3.	Rozdział 5 – Priorytetowe zadania publiczne zlecane do realizacji organizacjom pozarządowym § 11 – pkt 4 po lit. j (działania na rzecz seniorów)	§ 11 pkt 4 lit. k) Współorganizacja corocznych „Radomskich Dni Seniora” – wydarzenia o charakterze edukacyjnym, kulturalnym i integracyjnym, promującego aktywność społeczną, zdrowie oraz międzypokoleniową integrację osób starszych. Działanie realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi, z	„Radomskie Dni Seniora” to inicjatywa promująca aktywność społeczną, zdrowie i integrację osób starszych. „Radomskie Dni Seniora” stanowią istotny element promocji aktywności społecznej osób starszych na Mazowszu. Włączenie wydarzenia do Programu współpracy wzmocni jego znaczenie i pozwoli na lepszą koordynację działań różnych instytucji i organizacji zaangażowanych w politykę senioralną.	Stanowisko Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej: Propozycja nie zostanie uwzględniona. Zadanie pn. „Radomskie Dni Seniora” nie stanowi priorytetowego zadania publicznego realizowanego przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej. W 2025 r. zadanie zostało zrealizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego Mazowsza (BOM). Zaproponowane zadanie nie jest zadaniem o charakterze wojewódzkim

		uwzględnieniem ich potencjału w zakresie animacji środowisk senioralnych oraz integracji społecznej.		i adresowane jest wyłącznie do seniorów z konkretnego regionu Mazowsza. W roku 2026 w ramach BOM realizowane będzie zadanie pn. „Święto Aktywnego Seniora Powiatu Grójeckiego”. Ponadto organizacje pozarządowe mogą przystąpić do otwartych konkursów ofert w zakresie zadania „Działania na rzecz seniorów w zakresie zwiększania samodzielności i przeciwdziałania zagrożeniu marginalizacją społeczną” lub „Organizacja Mazowieckiego Festiwalu Seniorów”, które także będą realizowane w roku 2026.
4.	Rozdział 5 – Priorytetowe zadania publiczne zlecane do realizacji organizacjom pozarządowym § 11 – pkt 4 po lit. k	§ 11 pkt 4 lit. l) Współorganizacja corocznych obchodów Światowego Dnia Świadomości Autyzmu – wydarzenia o charakterze edukacyjnym, społecznym i integracyjnym, mającego na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat spectrum autyzmu, promowania postaw akceptacji, włączania oraz wspierania osób w spectrum autyzmu i ich rodzin. Działanie realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi	Światowy Dzień Świadomości Autyzmu to wydarzenie o dużym znaczeniu społecznym i edukacyjnym, którego celem jest podnoszenie świadomości społecznej na temat spectrum autyzmu, przeciwdziałanie stygmatyzacji osób neuroróżnorodnych oraz promowanie akceptacji, empatii i włączenia społecznego. Włączenie wydarzenia do Programu współpracy wzmocni jego rangę oraz umożliwi szerszą i bardziej systemową współpracę między samorządem a organizacjami pozarządowymi, szkołami, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi i instytucjami wspierającymi osoby z zaburzeniami rozwojowymi. Ułatwi także koordynację działań promujących	Stanowisko Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej: Propozycja nie zostanie uwzględniona. Zadanie nie może być realizowane w ramach otwartych konkursów ofert w 2026 r., gdyż Zarząd Województwa Mazowieckiego nie przyznał środków na realizację nowych otwartych konkursów ofert w obszarze "Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym". Zadanie mogłoby być realizowane w kolejnych latach. Zaleca

		aktywnymi w obszarze osób neuroróżnorodnych.	integrację społeczną, równouprawnienie oraz dostęp do informacji i wsparcia dla rodzin osób w spectrum autyzmu.	się aby wydarzenie takie jak współorganizacja corocznych obchodów Światowego Dnia Świadomości Autyzmu, który przypada 2 kwietnia, czyli czasowo dość blisko rozstrzygnięcia ewentualnego konkursu ofert, byłoby raczej działaniem dodatkowym, a nie podstawowym. W przeciwnym razie realizacja zadania publicznego zakończyłaby się zaraz po jego rozpoczęciu co byłoby nieefektywne kosztowo zwłaszcza w kontekście głównych celów Wojewódzkiego Programu Pomocy i Oparcia Społecznego dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi Województwa Mazowieckiego na lata 2023–2027, które to cele zakładają nie tylko realizację działań profilaktycznych, ale również zwiększenie dostępności i skuteczności form wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Zadanie polegające na jednodniowych obchodach Światowego Dnia Świadomości Autyzmu mogłoby być realizowane w ramach małych dotacji, a nie otwartego konkursu ofert.
--	--	--	---	--